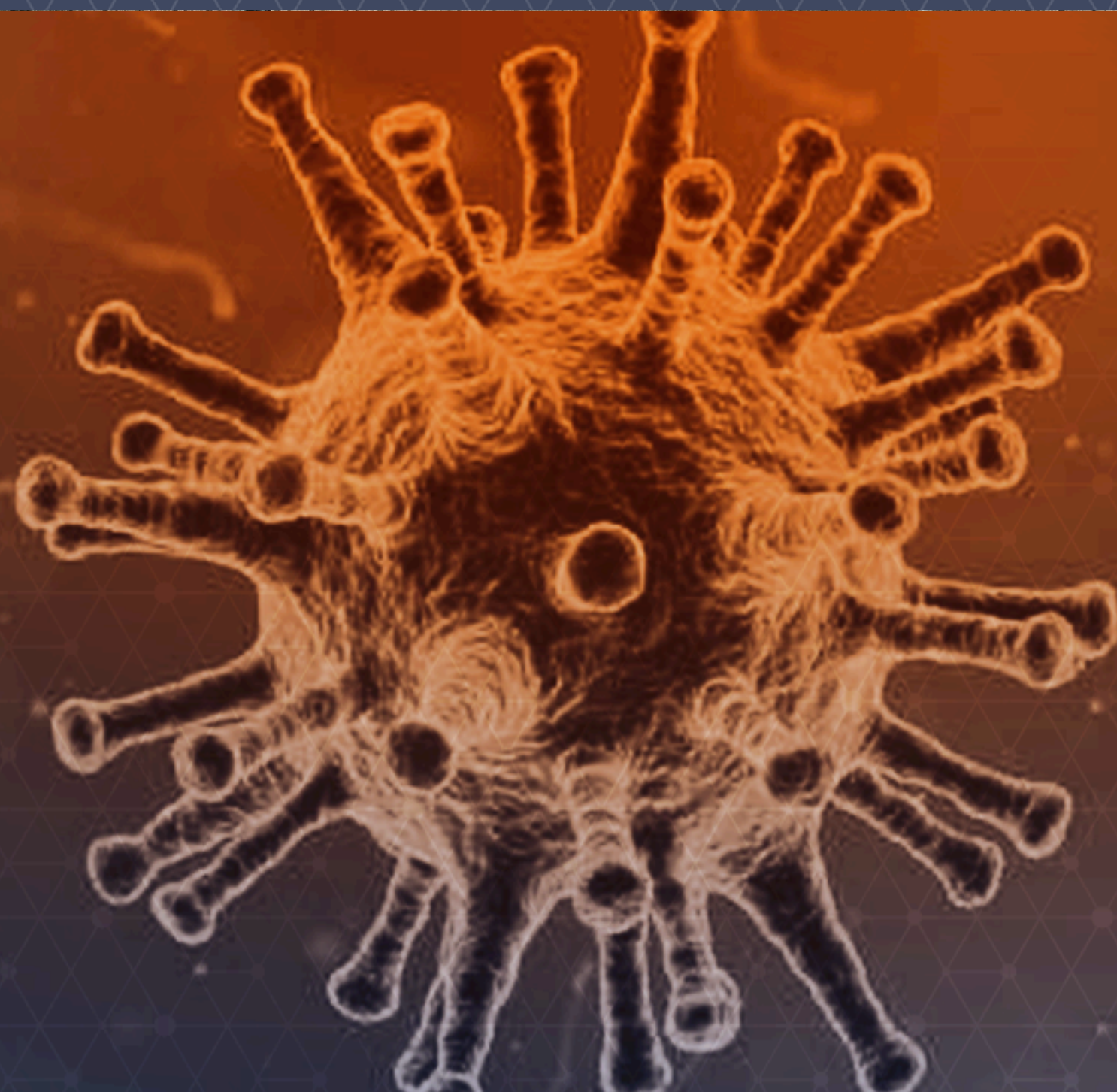

10 maart 2020

Auteurs: Daphne Cornelisse, Petra Klapwijk,
Mick Arnoldus

Onderzoek: Ingrijpende maatregelen vanwege het coronavirus

Samenvatting

Steun voor coronamaatregelen, kwetsbare groep eist meer van overheid

De maatregelen om het coronavirus in Brabant in te dammen kunnen rekenen op veel steun. Ook de deelnemers uit die provincie hebben begrip, al houdt niet iedereen zich aan de adviezen. Dit blijkt uit onderzoek van EenVandaag onder 26.000 mensen, waaronder ruim 4000 mensen met een zwakke gezondheid. Zeven van de tien mensen daarvan (70 procent) zijn bang om het coronavirus te krijgen.

Het kabinet en het RIVM kwamen met adviezen voor de provincie Brabant, waar relatief veel besmettingen zijn waarvan de herkomst niet bekend is. Acht van de tien ondervraagden (83 procent) vinden het een goede zaak dat mensen met (milde) griepverschijnselen thuis blijven. Eenzelfde groep steunt het advies om thuis te werken als dat kan. De meeste ondervraagden vulden het onderzoek voor de persconferentie van de veiligheidsregio's in. Daarin werden Brabanders opgeroepen zich te onthouden van sociaal contact.

Begrip voor afblazen grote evenementen

Ook het afgelasten van grote evenementen kan rekenen op steun. Tweederde (68 procent) staat hier achter. In de provincie Brabant is dat zelfs nog iets hoger (72 procent). Mochten er nog zwaardere maatregelen nodig zijn naarmate het virus zich verder verspreidt, dan lijkt daar ook wel draagvlak voor. 66 procent heeft er in zo'n geval geen moeite mee als de eigen gemeente op slot zou moeten. In Brabant is dat 64 procent.

Bijna de helft geeft nog steeds een hand, ook in Brabant

Premier Rutte deed eerder al een oproep om geen handen meer te schudden om verspreiding van het virus te voorkomen. Driekwart (72 procent) vindt dit een goed advies. Maar lang niet iedereen houdt zich hier al aan: de helft van de ondervraagden (53 procent) geeft inmiddels geen hand meer, maar 43 procent doet dit nog wel. Ook in de zwaarst getroffen provincie Brabant schudt nog steeds 35 procent handen.

Vertrouwen in overheid, iets meer zorgen

Ondanks het groeiend aantal besmettingen blijft het vertrouwen in de aanpak van overheidsinstanties als het kabinet, het RIVM en de GGD constant rond de 60 procent. Deze week is dat 58 procent. De meeste mensen vinden dat ze er goed bovenop zitten. Wat wel stijgt, is het aantal mensen dat zich zorgen maakt. Vorige week was dat 30 procent, nu 40. Dat komt door de extra besmettingen.

Risicogroep maakt zich meer zorgen

De meeste 'gezonde' deelnemers aan het onderzoek maken zich niet zoveel zorgen om besmet te raken. Van hen is één op de vijf (21 procent) een beetje bang en 6 procent behoorlijk bang. Maar bij de ondervraagden met een zwakke gezondheid, zoals kwetsbare ouderen, mensen met chronische ziektes en kankerpatiënten, leven grote zorgen. Bijna een derde (30 procent) is echt bang om het virus op te lopen. Daarbovenop is 40 procent een beetje bang. Zij hopen dat de overheid meer actie onderneemt.

Hardere maatregelen voor kwetsbare groepen

49 procent van de groep die groter risico loopt bij een besmetting zou graag zien dat de overheid verdergaande maatregelen neemt om hun gezondheid te beschermen. Ze maken zich in het algemeen ook meer zorgen (65 procent) dan mensen die minder risico lopen (40 procent). Het vertrouwen in de aanpak van de overheid is bij kwetsbare mensen met 44 procent ook lager dan alle deelnemers aan het onderzoek (58 procent).

Minder bezoek en minder naar de bioscoop

Voor de ondervraagden met een slechte gezondheid heeft het coronavirus steeds meer impact op hun dagelijks leven. Zo mijdt de helft (49 procent) plaatsen waar veel mensen bij elkaar komen. Ze gaan minder uit (31 procent) naar bijvoorbeeld het café, het theater, of de bioscoop. Ook hun sociale contacten lijden er onder. Een derde (31 procent) gaat minder vaak naar verjaardagen, of clubjes, of krijgt minder bezoek.

Zorgen en vertrouwen

De zorgen stijgen iets, nog altijd vertrouwen in de overheid

In hoeverre maak je je zorgen over de uitbraak van het coronavirus in Nederland?

- Veel zorgen: 7%
- Redelijk veel zorgen: 33%
- Niet zoveel zorgen: 49%
- Helemaal geen zorgen: 11%
- Weet niet / geen mening: 0%

	(Redelijk) veel zorgen	Weinig tot geen zorgen
25 januari	30%	66%
12 februari	27%	73%
25 februari	44%	56%
2 maart	30%	70%
10 maart	40%	60%

Hoeveel vertrouwen heb je in de manier waarop de Nederlandse overheid omgaat met de uitbraak van het coronavirus?

- Heel veel vertrouwen: 9%
- Redelijk veel vertrouwen: 49%
- Niet zo veel vertrouwen: 24%
- Helemaal geen vertrouwen: 13%
- Weet niet / geen mening: 5%

	(Redelijk) veel vertrouwen	Weinig tot geen vertrouwen
12 februari	69%	26%
25 februari	57%	38%
2 maart	62%	34%
10 maart	58%	37%

Maatregelen

Handen wassen tegen verspreiding

Vind je dat de overheid nu voldoende of onvoldoende maatregelen neemt om uitbreiding van het coronavirus in Nederland te voorkomen?

- Voldoende: 50%
- Onvoldoende: 34%
- Weet niet / geen mening: 16%

Het kabinet adviseert alle Nederlanders dringend om geen handen meer te schudden om verspreiding van het virus te voorkomen. Vind je dit een goed of een slecht advies?

- Goed advies: 72%
- Slecht advies: 14%
- Weet niet / geen mening: 14%

'Het zal even wennen zijn, maar ik doe het wel. Mits iedereen zijn handen goed wast...'

Maatregelen

Veel begrip voor ingrijpende maatregelen

We leggen je nu een aantal maatregelen voor die genomen kunnen worden wanneer we in Nederland te maken zouden krijgen met een grootschalige besmetting. We zijn benieuwd wat jij ervan vindt als die in je eigen gemeente zouden worden doorgevoerd.

Zou je er wel of geen begrip voor hebben als de scholen en kinderdagverblijven in je eigen gemeente worden gesloten bij een grootschalige besmetting?

Wel begrip: **88%**
Geen begrip: **7%**
Weet niet / geen mening: **5%**

In sommige landen worden gebieden met grootschalige besmettingen volledig afgesloten om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan. Daarmee bedoelen we dat bewoners dit gebied in principe niet kunnen verlaten. Mensen van buiten kunnen er niet in. Andere landen kiezen hier niet voor.

Zou je er wel of geen begrip voor hebben als je eigen gemeente volledig wordt afgesloten bij een grootschalige besmetting?

Wel begrip: **66%**
Geen begrip: **24%**
Weet niet / geen mening: **10%**

Maatregelen

Thuiswerken in Brabant

In Brabant zijn veel besmettingen waarvan niet bekend is hoe de patiënt het virus heeft opgelopen. Sinds vrijdag adviseert het RIVM daarom Brabanders met (milde) griepverschijnselen om thuis te blijven, om te voorkomen dat ze anderen besmetten met het coronavirus.

Vind je het een goed of een slecht advies van het RIVM om Brabanders met (milde) griepklachten te vragen om thuis te blijven?

Goed advies: **83%**
Slecht advies: **8%**
Weet niet / geen mening: **9%**

Ook roept het kabinet de inwoners van Brabant op om de komende week waar mogelijk thuis te werken. Vind je dit een goed of een slecht advies?

Goed advies: **83%**
Slecht advies: **10%**
Weet niet / geen mening: **7%**

Nu het aantal coronabesmettingen in Nederland toeneemt vinden sommigen dat bepaalde evenementen beter kunnen worden afgelast. Er wordt bijvoorbeeld een groot boksevenement, dat in april gepland stond, afgelast. Andere evenementen, zoals de kunstbeurs Tefaf, gaan gewoon door.

Wat moet er volgens jou de komende maand gebeuren met evenementen met meer dan 1000 mensen in Nederland?

Allemaal laten doorgaan: **10%**
Per geval bekijken: doorgaan of afgelasten: **61%**
Allemaal afgelasten: **26%**
Weet niet / geen mening: **3%**

Voetbalwedstrijden

Met of zonder publiek spelen?

De KNVB is vooralsnog niet van plan om in Nederland voetbalwedstrijden in het betaald voetbal zonder publiek te laten spelen. Ze volgen de richtlijnen van het RIVM. Wel houden ze de optie open om in de toekomst in gebieden met veel besmettingen, zoals de provincie Brabant, zonder publiek te spelen. In het buitenland wordt in sommige landen nu al zonder publiek gespeeld.

Als je kijkt naar de wedstrijden van het betaald voetbal in Nederland, met welke van de onderstaande uitspraken ben je het dan het meest eens?

	Heel Nederland	Noord-Brabant
'Alle wedstrijden kunnen voorlopig gewoon doorgaan met publiek'	29%	34%
'Alleen in Brabant moeten wedstrijden vanaf nu zonder publiek gespeeld worden'	16%	11%
'Alle wedstrijden moeten vanaf nu zonder publiek gespeeld worden'	37%	38%
Weet niet / geen mening:	18%	17%

Eigen maatregelen

Handen worden gewassen, niet gegeven

We zijn benieuwd of jij onderstaande dingen doet vanwege het coronavirus of niet. Wat is op jou van toepassing: Als je onderstaande zaken al (niet) deed vóórdát het coronavirus in Nederland was, selecteer dan 'niet van toepassing'.

	Wel van toepassing	Niet van toepassing	Weet niet / geen mening
Ik was vaker mijn handen	69%	30%	1%
Ik geef mensen geen hand meer	53%	43%	4%
Ik blijf thuis bij verkoudheid, hoesten en / of koorts	52%	39%	9%
Ik heb extra levensmiddelen en / of toiletpullen in huis gehaald	15%	84%	1%
Ik vermijd het openbaar vervoer	20%	77%	3%
Ik vermijd winkelcentra	10%	87%	3%
Ik ga minder vaak naar restaurants	16%	80%	4%
Ik ga minder uit (bv bioscoop, theater, café)	20%	76%	4%
Ik vermijd andere plaatsen waar veel mensen samenkomen	31%	65%	4%

Sociale contacten

Kwetsbaren en ouderen krijgen minder bezoek

We zijn benieuwd of het coronavirus invloed heeft op je sociale contacten of niet.
Wat is op jou van toepassing: sinds de uitbraak van het coronavirus...

Ga ik minder of niet meer op bezoek bij oudere mensen:	11%
Ga ik minder of niet meer op bezoek bij mensen met een kwetsbare gezondheid:	14%
Bezoek ik minder vaak vrienden of familie in het algemeen:	9%
Krijg ik zelf minder bezoek:	7%
Geen van deze is van toepassing:	74%
Weet niet / geen mening:	5%

Ik ben als longpatiënt letterlijk doodsbang voor dit virus. Ik word boos en verdrietig als mensen er lacherig over doen: 'het is maar een griepje'.

Met mijn gezondheidsproblemen is mijn kans volgens de huidige cijfers één op vijf dat ik het niet overleef. Dus ja, ik doe alles om dit virus te ontlopen.

Angst voor het virus

Corona-uitbraak voelt heftiger dan gewone griep

Ben jij bang om zelf ziek te worden van het coronavirus of niet? Wat is op jou van toepassing:

Ik ben heel bang om ziek te worden:	3%
Ik ben behoorlijk bang om ziek te worden:	6%
Ik ben een beetje bang om ziek te worden:	24%
Ik ben niet zo bang om ziek te worden:	41%
Ik ben helemaal niet bang om ziek te worden:	25%
Weet niet / geen mening:	1%

'Ik ben vooral bang om mijn familie te besmetten als ik ziek word van het coronavirus.'

Mee eens:	58%
Mee oneens:	31%
Weet niet / geen mening:	11%

Hoe beleef je de uitbraak van het coronavirus in Nederland in vergelijking met de uitbraak van een gewone griep in Nederland?

Ik beleef de corona-uitbraak ongeveer hetzelfde als een gewone griep:	30%
Ik beleef de corona-uitbraak een beetje heftiger dan een gewone griep:	37%
Ik beleef de corona uitbraak veel heftiger dan een gewone griep:	25%
Ik beleef de corona uitbraak als minder heftig dan een gewone griep:	2%
Weet niet / geen mening:	6%

Verschillen tussen kwetsbaar en gezond

Zorgen en angst

In hoeverre maak je je zorgen over de uitbraak van het coronavirus in Nederland?

	Gezond	Kwetsbaar
Veel zorgen	7%	13%
Redelijk veel zorgen	33%	52%
Niet zoveel zorgen	49%	29%
Helemaal geen zorgen	11%	5%
Weet niet / geen mening	0%	1%

Ben jij bang om zelf ziek te worden van het coronavirus of niet? Wat is op jou van toepassing:

	Gezond	Kwetsbaar
Heel bang	3%	9%
Behoorlijk bang	6%	21%
Een beetje bang	24%	40%
Niet zo bang	41%	20%
Helemaal niet bang	25%	9%
Weet niet / geen mening	1%	1%

Verschillen tussen kwetsbaar en gezond

Gedrag

We zijn benieuwd of jij onderstaande dingen doet vanwege het coronavirus of niet.

Wat is op jou van toepassing:

Als je onderstaande zaken al (niet) deed vóórdát het coronavirus in Nederland was, selecteer dan 'niet van toepassing'.

	Gezond	Kwetsbaar
Ik was vaker mijn handen	69%	69%
Ik geef mensen geen hand meer	53%	62%
Ik blijf thuis bij verkoudheid, hoesten en / of koorts	52%	64%
Ik heb extra levensmiddelen en / of toiletpullen in huis gehaald	15%	20%
Ik vermijd het openbaar vervoer	20%	32%
Ik vermijd winkelcentra	10%	19%
Ik ga minder vaak naar restaurants	16%	28%
Ik ga minder uit (bv bioscoop, theater, café)	20%	31%
Ik vermijd andere plaatsen waar veel mensen samenkomen	31%	49%

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek deden 26.103 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. De resultaten zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Petra Klapwijk:
petra.klapwijk@eenvandaag.nl

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 65.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen.

